

2025-2030 йилларда Қува туманини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича МАЪЛУМОТ

Сўнги йилларда муҳтарам Юртбошимиз томонидан мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, биринчи навбатда, қишлоқ жойларда аҳоли учун муносиб шарт-шароитларини яратиш, шунингдек, ислохотларни амалга оширишда фуқароларнинг бунёдкорлик салоҳиятини рўёбга чиқаришга қаратилган қатор муҳим қарор ва қонун ҳужжатлари қабул қилинди.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йилнинг 11-12 июл кунлари Фарғона вилоятига ташрифи, қолаверса Қува туманида вилоят фаоллари билан ўтказилган йиғилишида Қува туманини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли даромадини ошириш, инфратузилма объектларини ташкил этиш орқали туман қиёфасини ва иқтисодиётини тубдан ўзгартириш, бунинг натижасида аҳоли турмуш шароитларини янада яхшилаш бўйича берган топшириқлари ижросини таъминлаш мақсадида 2025-2030 йилларда туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурини ишлаб чиқдик.

Қува туманида аҳоли сони 281 мингдан ортиқ бўлиб, шундан иқтисодий фаол аҳоли сони 113 минг 700 нафарни, иш билан банд аҳоли сони 105,6 минг нафарни, ишсизлар сони эса 5,9 минг нафарни ташкил этади.

Бугунги кунда тумандаги тадбиркорлик субъектлари сони **5 171 та бўлиб, шундан 3 751 та кичик бизнесни, 1 420 та** якка тартибдаги тадбиркорликни (ЯТТ), **2 таси** йирик субъектлардир.

Туман иқтисодиёти **қишлоқ хўжалиги** маҳсулотларини етиштириш (*мева-сабзавот, гулчилик, кўчатчилик, узум, полиз, чорвачилик, паррандачилик*), **ишлаб чиқариш** (*енгил саноат, озиқ-овқат саноати, қурилиш материаллари саноати*), **хунармандчилик** (*дурадгорчилик*), **сайёҳлик туризми, савдо ва хизмат кўрсатишнинг** бошқа соҳаларига ихтисослашган.

Дастлаб туманнинг 2024 йилдаги асосий ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичларига тўхталиб ўтсам.

Туманда **2024 йилда** саноат ҳажми – **872,6 млрд сўм (102,0 %)**, аҳоли жон бошига **3,2 млн.сўм**, қишлоқ хўжалиги ҳажми – **2 трлн 988 млрд сўм (103,7 %)**, аҳоли жон бошига **10,9 млн сўм**, хизматлар ҳажми – **1 трлн 143,0 млрд сўм (112,2 %)**, аҳоли жон бошига **4,2 млн сўм**, қурилиш ишлари ҳажмини – **400,3 млрд сўм (101,0 %)**, аҳоли жон бошига **1,9 млн сўмни** ташкил этган.

Юқоридагилардан келиб чиқиб **2025-2029 йиллар** давомида, қиймати **188 млн 900 минг доллар** миқдоридаги жами **465** та инвестиция лойиҳаларини ишга туширишни режалаштирганмиз. Бунинг ҳисобига эса **4 492** та янги иш ўринлари яратилади.

Соҳалар кесимида таҳлил қилганда саноат йўналишида қиймати **79,3** млн доллар бўлган жами **195** та лойиҳаларни амалга ошириш натижасида **1 887** та янги иш ўринлари, *хизмат кўрсатиш йўналишида* қиймати **68,0** млн долларга тенг бўлган жами **167** та лойиҳаларни амалга ошириш натижасида **1 617** та ҳамда *қишлоқ хўжалиги йўналишида* қиймати **41,6** млн доллар бўлган жами **102** та лойиҳаларни амалга ошириш натижасида **988** та янги иш ўринлари яратилади.

Юқоридаги лойиҳаларни амалга ошириш ҳисобига қуйидаги натижаларга эришилади:

Жумладан,

Ишлаб чиқариш қуввати 872,6 млрд.сўмдан, 2 трлн 51 млрд.сўмга, **Экспорт ҳажми** 73,6 млн.доллардан, 231,2 млн.долларга етказилади ва **импорт ўрнини босувчи** 25,2 млн доллар қийматидаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Қува туманида **2020** йилда **саноат** корхоналари сони 214 тани ташкил этган. Ушбу корхоналарда йилига **665,0** млрд сўм миқдоридаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилган.

Ўтган **беш йил** давомида яъни бугунги кунга келиб корхоналар сони **599** тага етказилди. Биргина ўтган **2024** йилда мобайнида ушбу корхоналар томонидан жами **872,6** млрд сўмга тенг бўлган турли маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

2030 йилга бориб туманда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини 2 трлн 52 млрд сўмга етказиш режалаштирилган. (108,1 %)

Ушбу кўрсаткичга эришиш учун қуйидаги ишлар амалга оширилади. Келгуси **беш йилда** қиймати **79 млн 300 минг долларга тенг бўлган 195** та янги инвестиция лойиҳалари ишга туширилади. Бунинг ҳисобига **1 887** та янги иш ўринлари яратилади.

Жумладан:

- Тўқимачилик саноатида, умумий қиймати **49 млн 100 минг доллар бўлган 106** та янги лойиҳаларни амалга ошириш натижасида **1 162** та иш ўринлари яратилади;

- Қурилиш материаллари ишлаб чиқариш соҳасида қиймати **21 млн 900 минг долларга тенг 47** та лойиҳаларни амалга ошириш натижасида **485** та иш ўринлари яратилади;

- Озиқ-овқат саноатида қиймати **8 млн 300 минг долларга** тенг **42 та** янги лойиҳаларни ишга тушириш ҳисобига **240 та** янги иш ўринлари яратиш кўзда тутилган.

Шунингдек, тумандаги “Турк”, “Турк-1”, “Турк-2”, “Турк-Ёшлар” ва “Тошховуз” кичик саноат зоналаридаги бўш турган ер майдонлари ва лотларга янги лойиҳалар жойлаштирилади.

2020 йилда туманда экспортёр корхоналар сони 32 та бўлиб, ушбу корхоналар томонидан йилига **31,4 млн долларга тенг** маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, 19 та хорижий давлатга экспортни амалга оширган.

Ўтган 5 йилда тизимли амалга оширилган ишлар натижасида экспортёр корхоналар сони **45 тага** етказилди. Биргина жорий йилнинг ўтган даври мобайнида эса **69,8 млн долларга тенг** экспорт ишлари амалга оширилди.

Жумладан,

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бўйича – **61,5 млн.доллар;**

Саноат маҳсулотлари бўйича – **8,3 млн.доллар.**

Келгуси беш йилда туманда (*2025-2029 йиллар*) экспортёр корхоналар сони **60 тага** етказилиб, қўшимча **15 та** хорижий давлатларга саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспорт қилинади, экспорт ҳажми эса **231,2 млн долларга** етказилади.

Туманда **хизмат кўрсатиш** соҳасини ривожлантириш дастурлари доирасидаги ишларни тизимли ташкил этилиши натижасида ўтган 2024 йилда хизматлар ҳажми **1 трлн 143,0 млрд.сўмни** ташкил этди (**112,2 %**).

Хизматлар соҳасини янада ривожлантириш мақсадида **2025-2030 йиллар** давомида қиймати **68,0 млн долларга тенг** янги **167 та** инвестиция лойиҳаларини ҳамда қиймати **28,0 млрд сўм бўлган 1032 та** микролойиҳаларни амалга оширишни режалаштирганмиз. Мазкур лойиҳаларни ишга тушириш ҳисобига туманда **4 800 дан** ортиқ янги иш ўринлари яратилади.

Шунингдек, “К-савдо” электрон платформаси орқали **400 дан** ортиқ кичик хизмат объектлари аукцион савдоларига чиқарилади.

Юқоридаги ишларнинг амалга оширилиши натижасида **2030 йилда** хизматлар ҳажми **2 трлн 895 млрд сўмга** етказилади ва **аҳоли жон бошига 9 млн 406 минг сўмни** ташкил этади.

Ушбу кўрсаткичларга эришиш учун:

- Саноат ҳажмини **1,5 баробарга** (*2 трлн 100 млрд.сўм*), қишлоқ хўжалиги ҳажмини **1,3 баробарга** (*5 трлн 700 млрд.сўм*), хизматлар ҳажмини **2,0 баробарга** (*2 трлн 900 млрд.сўм*) ва қурилиш ишлари ҳажмини **1,5 баробарга** ошириш (*977 млрд.сўм*) режалаштирилган.

2024 йилда **ташаббусли бюджет** лойиҳаси бўйича туманда жами **29 та** лойиҳалар ғолиб деб топилди. Ушбу лойиҳаларга маҳаллий бюджет ва бошқа қўшимча манбаалар ҳисобидан жами **38 млрд 700 млн сўм** миқдорида маблағлар ажратилди.

Жумладан,

Ички йўлларни таъмирлаш билан боғлиқ тадбирларга-**10 млрд 880,0 млн.сўм;**

Умумтаълим мактабларини таъмирлаш тадбирларига-**8 млрд.сўм;**

Соғлиқни сақлаш муассасаларини таъмирлаш тадбирларига-**6 млрд 617 млн.сўм;**

Маҳаллада умумий фойдаланишда бўлган бошқа объектларга-**6 млрд 440 млн.сўм;**

Бошқа тадбирларга - **6 млрд 800 млн.сўм** миқдорида маблағлар ажратилди.

Ушбу йўналишга келгуси **2025-2029 йиллар** давомида жами **259,5 млрд сўм** миқдорида маблағлар ажратишни режалаштирганмиз. Ушбу маблағлар ҳисобидан биринчи навбатда фарзандларимизни сифатли таълим олишлари учун замонавий шароитлар яратиш, маҳаллалар инфратузилмасини яхшилаш, соғлиқни сақлаш тизимини янада ривожлантириш ишлари амалга оширилади.

Туманда 2024-йил бошида ишсизлар сони **8 059 нафарни**, ишсизлик даражаси **7,1 %ни** ташкил этган Жумладан, **3 721 нафар** ўрта ва олий ўқув юр்தларининг битирувчилари, хориждан қайтиши кутилган **6 720 нафар** мигрантлар, муддатли ҳарбий хизматдан қайтиши кутилган **230 нафар**, жазони ижро этиш муассасасидан озод этилиши кутилган **60 нафар** фуқаролар ҳамда ҳозирда мавжуд бўлган **8 059 нафар** ишсизларни ҳисобга олган ҳолда **18 790 та** янги иш ўринларига эҳтиёж мавжуд бўлган.

Юқоридагиларни инобатга олиб 2024 йил давомида **21 816 нафар** аҳоли бандлигини таъминланди.

Жумладан:

-**Инвестициялар маҳаллий саноатни ривожлантириш ҳисобига—723 та;**

-**Хизмат кўрсатиш ва тадбиркорлик ҳисобига – 6 424 та;**

-**Қишлоқ хўжалиги соҳасида – 10 655 та;**

-**Қурилиш соҳасида – 595 та.**

Келгуси **2025-2030 йиллар** мобайнида битирувчи ёшларнинг меҳнат бозорига кириб келиши, мигрантларни хориждан қайтиши ва мавжуд ишсизларни инобатга олиб **50 мингдан ортиқ** фуқароларнинг бандлиги таъминланади. Бунинг натижасида ишсизлик даражаси **3,5 %** гача туширилади.

Ўтган йиллар давомида аҳолини уй-жой билан таъминлаш, коммуникация тармоқларини янгилаш, автомобил йўллари инфратузилмасини яхшилаш борасида бир қатор ижобий ишлар амалга оширилди.

Хусусан жорий йилда туман аҳолисини уй-жой билан таъминлаш мақсадида Турк ҳамда Тахтакўприк маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудларида 4 та 5-7 қаватли 104 хонадонли уй-жойлар қурилиб фойдаланишга топширилди.

2025-2030 йиллар давомида Ғалаба, Гўзал, Турк ва Қақир маҳалла фуқаролар йиғинларида жами **1550 хонадонли, 36 та** кўп қаватли уй-жойлар қурилиши режалаштирилган.

2019-2024 йиллар давомида туман аҳолисининг ичимлик сув билан таъминланганлик даражаси 44.2 % дан 55.8 % га етказилган, ушбу йиллар давомида **25 та** МФЙда **98 км** узунликдаги ичимлик суви тармоғи тортилди, **16 та** сув иншоотлари қурилди, натижада **42 минг** аҳоли ичимлик сув билан таъминланди.

2025-2030 йиллар давомида **322 км** узунликдаги ичимлик сув тармоғини тортиш ва **5 та** сув иншоотини қуриш эвазига аҳолини ичимлик сув билан таъминланганлик даражасини 55.8 % дан 96 % етказиш режалаштирилган.

2019-2024 йиллар давомида туманда жами бўлиб 370 км узунликдаги ички йўллар асфалтлаштирилди.

2025-2029 йиллар давомида 65 та МФЙ ҳудудидаги 75 та ижтимоий соҳа объектларига олиб борувчи 537,3 км узунликдаги ички йўллар ҳолати яхшиланади.